

V2000-27 29.02.2000

Konkurranseloven § 3-9 - Fagblomsten - dispensasjon fra prissamarbeid

Sammendrag:

AS Blomsterringen Engros gis dispensasjon fra konkurranselovens forbud mot prissamarbeid slik at de kan fastsette bindende videresalgpriser for de grossister og blomsterhandlere som deltar i annonsesamarbeidet "Fagblomsten". Vedtaket trer i kraft straks og gjelder fram til 1. mars 2005.

Konkurransetilsynet viser til Deres brev av 9. desember 1999 hvor De søker om dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 for å kunne fastsette priser til Deres forhandlere i forbindelse med markedsføringskampanjer. Videre viser tilsynet til telefonsamtale mellom Dem og tilsynet den 17. januar 2000.

Bakgrunn

AS Blomsterringen Engros (Blomsterringen) er et privat eid aksjeselskap som selger blomster. Blomsterringen kjøper sine blomster fra produsenter i Norge samtidig som de importerer blomster. Blomstene selges videre til grossister. Det er ca. 15 grossister som kjøper blomster av Blomsterringen. Grossistene selger blomstene videre til blomsterhandlerne. Både grossistene og blomsterhandlerne står fritt til å handle blomster fra andre leverandører enn Blomsterringen.

Fagblomsten er et samarbeid om felles tilbudskampanjer mellom flere blomsterhandlere. Samarbeidet organiseres og administreres av Blomsterringen. Hver blomsterhandler som ønsker å være med i dette samarbeidet må betale et visst beløp for hver annonse de ønsker å være med på og de forplikter seg til å selge de aktuelle blomstene til den prisen Blomster-ringens fastsetter. Samarbeidet i Fagblomsten er begrenset til disse tilbudskampanjene. Landet er delt inn i fem prissoner. Prisforskjellen i den enkelte prissone er avhengig av frakten som faktisk blir betalt. Samarbeidet er ifølge Blomsterringen et resultat av at blomsterhandlerne føler sterkere konkurranse fra salg av blomster gjennom dagligvarer og en rask fremvekst av kjeder i blomsterbransjen. Fagblomsten ønsker å forsterke konkurranseevnen til blomsterhandlerne som deltar i dette samarbeidet.

Utenom levering av blomster til Fagblomsten gjennom Blomsterringens grossister, leverer Blomsterringen også blomster direkte til blomsterbutikkene med navnet Plantasjen. Disse forretningene er ikke en del av det ovennevnte tilbudssamarbeidet.

Forholdet til konkurranseloven

Konkurranseloven § 3-1

Konkurranseloven § 3-1 første ledd setter forbud mot at to eller flere ervervsdrivende for salg av varer eller tjenester ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke

konkurransen, fastsetter eller søker å påvirke priser, avanser eller rabatter. Forholdet mellom vareleverandør og avtaker er særskilt regulert i bestemmelsens annet og fjerde ledd. Annet ledd forbyr én eller flere leverandører av varer å fast-sette eller påvirke avtakernes priser, avanser eller rabatter. Det fremgår av fjerde ledd at bestemmelsene i første og andre ledd ikke er til hinder for at en enkelt leverandør av varer oppgir veiledende priser for avtakernes salg av varer eller tjenester.

Blomsterringen fastsetter bindende priser for blomsterhandlerne gjennom annonse-samarbeidet Fagblomsten. Det forhold at prisen er bindende for blomsterhandlerne innebærer at det foreligger et avtalerettslig forhold mellom Blomsterringen og blomster-forhandlerne. Det vil således foreligge en avtale eller samordnet praksis om fastsettelse av pris mellom to eller flere ervervsdrivende i strid med § 3-1 første ledd.

Blomsterringen leverer de aktuelle varer som omfattes av samarbeidet Fagblomsten via sine tilknyttede grossister. For å sikre at den oppgitte pris i annonsen blir mulig å over-holde for blomsterhandlerne mht. fortjeneste, foretar Blomsterringen også en fastsettelse av hvilken pris grossistene skal benytte seg av ved sine salg videre til blomster-handlerne. Blomsterringens prisfastsettelse overfor grossistene vil også være i strid med § 3-1 første ledd.

Blomsterringen opptrer som vareleverandør for sine grossister. Prisfastsettelsen overfor disse vil dermed også være et brudd på § 3-1 andre ledd.

Dispensasjon etter konkurranseloven § 3-9

Konkurransetilsynet kan gi dispensasjon fra konkurranselovens forbudsbestemmelser dersom:

- a) Konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen,
- c) konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller
- d) det foreligger særlige hensyn.

Det relevante markedet

Til grunn for Konkurransetilsynets vedtak ligger en vurdering av det relevante produktmarkedet og det relevante geografiske markedet.

Det relevante produktmarkedet

Det relevante produktmarkedet avgrenses med utgangspunkt i etterspørernes substitusjons-muligheter, som bestemmes av i hvilken grad etterspørerne kan substituere seg over til andre produkter.

Fagblomsten selger hovedsakelig blomster. Tilsynet har tidligere delt blomster-markedet inn i fire varegrupper; blomstrende potteplanter, utplantingsplanter, dekorasjons-planter (grønne planter) og snittblomster. Fagblomsten selger hovedsakelig snittblomster, blomstrende potteplanter og dekorasjonsplanter, men har også enkelte utplantingsplanter. Forbrukeren har antagelig varierende preferanser mellom disse varegruppene og innenfor gruppene. Preferansene vil sannsynligvis også variere med hvilken anledning blomstene kjøpes. Konkurransetilsynet legger til grunn at for de fleste

forbrukere vil blomstrende potteplanter og dekorasjonsplanter være nære, men ikke perfekte substitutter. For en del forbrukere vil også snittblomster være nære, men ikke perfekte substitutter til blomstrende potteplanter og dekorasjonsplanter. Utplantingsplanter har en annen funksjon enn de øvrige blomstergrupper. Tilsynet legger derfor til grunn at utplantingsplanter ikke er et substitutt til blomstrende potteplanter, dekorasjonsplanter og snittblomster.

Blomster selges hovedsakelig i faghandelen, men også i gartnerier, hagesenter, dagligvare-butikker, kiosker og bensinstasjoner. Fagblomsten ønsker å fremstå som en enhetlig kjede ut mot kundene og de anser alle utsalgssteder av blomster som sine konkurrenter. De fleste omsetningskanalene selger også de fleste blomstertypene i varierende omfang. Dette siste vil normalt trekke i retning av en vid avgrensning av produktmarkedet. Som en vil se nedenfor, vil konklusjonen i denne saken ikke være kritisk avhengig av om en definerer det relevante produktmarkedet til å være blomster utenom utplantingsplanter solgt gjennom faghandelen, eller om en omfatter salg gjennom alle kanaler. Konkurransetilsynet har derfor ikke avgrenset det relevante produktmarkedet nærmere.

Det relevante geografiske markedet

Det relevante geografiske markedet vil være avhengig av hvor langt forbrukeren er villig til å reise for å handle blomster. Dette avhenger av hvilke typer blomster forbrukeren skal ha, hvor mange alternativer forbrukeren ønsker å vurdere før avgjørelsen tas og preferansen for bruk av tid. Konkurransetilsynet legger til grunn at forbrukeren kjøper blomster i sitt lokalmiljø. Det finnes en rekke lokale markeder med et varierende antall detaljister som selger blomster og planter. Fagblomsten er et landsdekkende samarbeid i likhet med flere av Fagblomstens konkurrenter. På denne bakgrunn har Konkurransetilsynet i denne saken avgrenset det relevante geografiske markedet til Norge.

Konkurransetilsynets vurdering

Blomsterringen omsetter for ca. 260 millioner. Konkurrentene til Blomsterringen er Gartner-hallen og Bama/Gro. Fagblomsten har ca. 190 blomsterhandlere med i sitt samarbeid. Ut i fra de opplysningene Konkurransetilsynet har finnes det ca. 1450 faghandelsbutikker i markedet. Disse forretningene har ca. 82 prosent av omsetningen av blomster i markedet. Konkurransetilsynet har anslått Fagblomstens markedsandel i faghandelen til å være ca. 13 prosent. Ved å utvide markedet til å inkludere all omsetning, ville markedsandelen bli ca. 7 prosent. Deltagerne i Fagblomsten har en rekke konkurrenter, slik som kjedene Floriss, Euroflorist, Botaniq/Interflora, Buketten og Mester Grønn. Blomstermarkedet er i betydelig endring. Det skjer en økt profesjonalisering der sentrale stikkord er kjededannelse, vertikal integrasjon, bransjeglidning og allianser/engasjement/eierskap fra dagligvarehandelens side.

Konkurransetilsynet legger til grunn at det er virksom konkurranse i blomstermarkedet. Dessuten er omfanget av prissamarbeidet i Fagblomsten begrenset. Tilsynet er derfor av den oppfatning at prissamarbeidet i Fagblomsten har liten betydning for konkurransen i blomstermarkedet.

Konkurransetilsynets vedtak

Konkurransetilsynet har på denne bakgrunn og med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 første ledd

bokstav c) fattet følgende vedtak:

ASBlomsterringen Engros gis dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 første og andre ledd slik at de kan fastsette bindende videresalgspriser for de grossister og blomsterhandlere som deltar i annonsesamarbeidet "Fagblomsten".

Vedtaket trer i kraft straks og gjelder fram til 1. mars 2005.

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. For øvrig vises til vedlagt skjema "Melding om rett til å klage over forvaltnings-vedtak".

Konkurransetilsynet gjør oppmerksom på at dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom forut-setningene for dispensasjonen ikke lenger er til stede, jf. konkurranseloven § 3-9 tredje ledd. Dersom det er behov for dispensasjon utover det tidsrom som dispensasjonen er innvilget for, bes De søke om forlengelse i god tid før dispensasjonen utløper.

[til toppen](#)